

Nr 559

Av herr Ohlon, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbyggnad av en storflygplats.

Kungl. Maj:ts proposition nr 185/1957 angående utbyggnad av en storflygplats för Stockholm bjuder på åtskilliga intressanta aspekter. Bland annat erinras om att riksdagen år 1946 i skrivelse till regeringen yttrade "att byggandet av ett storflygfält i Stockholms närhet vore tekniskt möjligt", vilket väl ingen vågat bestrida. Men samtidigt underströks i riksdagsskrivelsen, att ett uppskov med beslut i frågan kunde "för vårt land medföra vittgående och måhända oreparabla konsekvenser".

Med Stockholms närhet menade man den gången Halmsjön, på över 40 km:s avstånd från huvudstaden. Öst-västbanan på denna ort kom till stånd med puckel och andra agremanger och till en kostnad av 25 milj. kronor. Det dröjde emellertid inte länge innan de luftfartskunniga kom till klarhet om att en flygplats på detta stora avstånd från stadscentrum är en anomaly. Resan från bostaden till den s. k. terminalen för flygbussarna och turen per flygbuss kommer i åtskilliga fall att dra mycket längre tid än själva flygresan. Och det är ju framför allt för att komma fort fram till resans mål, som flertalet resenärer på flyg använder detta fortskaffningsmedel.

För de flygfartssakkunniga gällde det alltså att vrida sig loss från det av dem föreslagna halmsjöalternativet. Under tiden har Halmsjön icke kommit till användning för sitt åsyftade ändamål. Men några "vittgående och måhända oreparabla konsekvenser" för vårt lands lufttrafik har icke förnummits.

Upprepade försök har gjorts att skaffa ersättning för Halmsjön på andra och närmare Stockholm belägna platser. Förslaget med Jordbro söder om Stockholm föll huvudsakligen på militärt motstånd. Förslaget med Skå-Edeby på en ö i Mälaren väster om Stockholm föll på den tekniska sakkunskapens tvivel rörande grundförhållandena. I förbigående må nämnas, att det sistnämnda förslagets olämplighet väl hade kunnat listas ut utan de vidlyftiga prov, som företagits. Överbefälhavarens propos om storflygets basering på Barkarby i omedelbar närhet av Stockholm behandlas av departementschefen förstrött och liksom mera i förbigående. Inte heller upptas i propositionen SAS's förslag om utbyggnad av Bromma.

Med användning av uteslutningsmetoden återvänder sålunda departementschefen till det enda kvarstående alternativet med Halmsjön, som dock

för något år sedan knappast hade någon anhängare. Risk föreligger också för att ett accepterande av Halmsjön såsom start- och landningsplats för storflyget artar sig att bli en felinvestering av stora mått och detta i en tid, då både enskilda och det allmänna tvingas att vidtaga rigorösa inskränkningar på investeringsområdet.

Så hårt ansträngd som vår ekonomi är, borde nyinvesteringarna i dagens situation inskränkas till det absolut oundgängliga. Utredningar har ju redan verkställts, som visar, att man för en relativt ringa kostnad kan vinna betydligt ökad kapacitet på Bromma flygfält. Enligt propositionen har Danmark redan beslutat om en utvidgning av flygplatsen vid Kastrup för en kostnad av 167 miljoner danska kronor. *Danskarna är sålunda redan i färd med att skapa en storflygplats i Norden.* Frågan är, om vi inte tills vidare skulle kunna nöja oss med att bygga ut Bromma och för det största flygets vidkommande repliera på Kastrups flygfält.

Undertecknad är väl medveten om att det i framtiden behövs mer än en flygplats för det stora flyget i Norden. Inte minst de meteorologiska faktorerna talar härför. När väderleksförhållandena förbjuder landning på den ena platsen bör den andra med bättre väderleksförhållanden stå till förfogande. Ur denna synpunkt bör en storflygplats i närheten av Stockholm komplettera Kastrup. Om denna storflygplats bör förläggas till Barkarby, såsom överdirektören och chefen för flyktekniska försöksanstalten, Bo Lundberg, föreslagit, undandrar sig, på frågans nuvarande otillräckligt utredda stadium, mitt bedömande. Men mycket talar för att överdirektör Lundbergs projekt är realistiskt.

På grund av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen ville

1. avslå den i prop. nr 185 begärda fullmakten om en fortsatt utbyggnad av storflygplatsen vid Halmsjön;
2. avslå det äskade investeringsanslaget om 20 milj. kr. till utbyggnad av storflygplats m. m. under luftfartsfonden å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1957/58;
3. i princip besluta om utbyggnad av Bromma flygfält;
4. i övrigt, för ytterligare utredning, uppskjuta frågans behandling till vårsessionen 1958.

Stockholm den 19 november 1957

Sven Em. Ohlson